

Л. В. Пешук

доктор сільськогосподарських наук, професор,

О. О. Галенко

аспірант, (Національний університет харчових технологій, м.Київ)

РОЗШИРЕННЯ АСОРТИМЕНТУ М'ЯСНИХ ГЕРОДІЄТИЧНИХ ПРОДУКТІВ

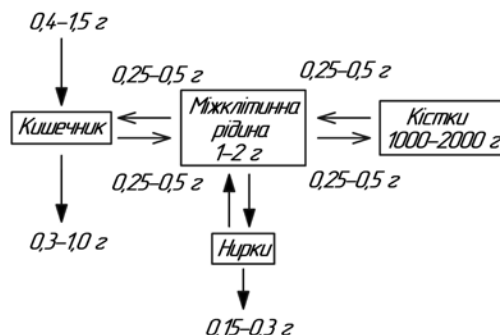
Завдання, яке можна вирішити найближчим часом, це досягнення людиною меж її біологічного віку, тобто 90-100 років. Більшість людей не досягають верхньої межі і одна з головних причин цього - передчасне старіння, що обумовлюється порушенням оптимального способу життя і значною мірою особливостями харчування.

Одним із пріоритетних напрямів концепції Загальнодержавної програми «Здоров'я 2020: український вимір» (на період 2012-2020 років) в області здорового харчування України є ліквідація дефіциту харчових речовин, серед яких важливе місце належить мікронутрієнтам – вітамінам та мінеральним речовинам.

Результати регулярних масових обстежень щоденних раціонів різних груп населення, проведених медичними організаціями в Україні, свідчать про вкрай недостатнє споживання вітамінів та мінеральних речовин, зокрема Ca, Fe, J, F, Se і Zn, у більшості частини населення України [1, 221-228].

Забезпечення адекватного надходження кальцію з їжею в щоденному раціоні, тобто профілактика кальційдефіциту, є найбільш рентабельним методом боротьби з остеопорозом, який за даними ВООЗ займає четверте місце серед хвороб після серцево-судинних, онкологічних патологій та сахарного діабету.

Добова потреба кальцію для дорослої людини складає 1000-1500 мг у засвоюваній формі, який надходить з їжею. Повільні зміни вмісту кальцію в скелеті можна зафіксувати з його високими щоденними потоками в кісткову тканину і з неї – по 250-500 мг кожен [рис.1]. Вміст кальцію в скелеті починає зростати протягом третього триместру внутрішньоутробного розвитку, швидко наростає в дитячому і юнацькому віці, досягаючи максимуму до 25 років, потім поступово починає знижуватися на 1-2% в рік, зменшуючись до похилого віку на 40% [2, 106-108].

Рис.1 Щоденні потоки кальцію в організмі [Лашутін С.В., 2005]

На засвоюваність кальцію впливає білок раціону: так, при раціональному

високобілковому раціоні 15% Са всмоктується, а при низькобілковому - всього 5%. Тому актуальним є розроблення технології харчових продуктів саме на м'ясній основі із збалансованим мікронутрієнтним складом. Серед м'ясних продуктів найбільш доступною для широких верст населення, в тому числі найбільш незахищених, є група варених ковбас (сегмент якої складає близько 50%), тому в основу розробки було покладено збагачення саме вареної ковбаси.

З метою нормалізації мінерального складу вареної ковбаси по вмісту кальцію нами було обрано в якості кальційвмістної добавки – порошок із раковин рапана. Оскільки обрана сировина малодосліджена, то в першу чергу необхідно було виміряти форму та розмір частинок порошку із ракушок рапана. Дослідження проводили на мікрометрі окулярному гвинтовому МОГ – 1 - 16^х. Розмір частинок розраховували за формулою 1.

$$T = \frac{P - I}{\beta} \quad \text{формула 1}$$

де Т – розмір частинок, мм; Р – І – різниця двох звітів по шкалам окулярного мікроскопу, мм; β – лінійне збільшення об'єктиву.

таблиця 1

**Розміри частинок порошку із ракушок рапана під мікроскопом
(збільшення об'єктиву 10)**

№	I	II	II-I	T, мм	T, сер.
1	0,079	0,09	0,011	0,0011	0,0025
2	0,058	0,16	0,009	0,0009	
3	1,65	1,7	0,05	0,005	
4	2,06	2,1	0,04	0,004	
5	3,43	3,45	0,002	0,002	
6	3,96	3,99	0,003	0,003	
7	2,46	2,49	0,003	0,003	
8	6,71	6,74	0,03	0,003	
9	5,49	5,54	0,05	0,005	
10	4,38	4,39	0,01	0,001	
11	2,83	2,85	0,02	0,002	
12	4,01	4,02	0,01	0,001	

*II-I – різниця показників шкали; T, сер. – середній розмір частинок, мм.

Із результатів дослідження (табл.1) видно, що середній розмір частинок порошку з раковин рапана складає 2 мкм, структура його мілкокристалічна.

У подальших дослідженнях заплановано визначення радіологічної, токсикологічної та мікробіологічної безпечності сировини, розробка рецептур варених ковбас збагачених нею та проведення комплексного визначення засвоюваності живим організмом білку [in vitro] та кальцію [in vivo] розроблених ковбас, а також вміст кісткового залишку в них.

Список використаної літератури

1. Поворознюк В.В. Сучасні принципи діагностики, профілактики та лікування захворювань кістково-м'язової системи в людей різного віку / Збірник наукових праць. Випуск 1. - К.:ВПЦ «Експрес», 2008. - 276с.
2. Тырсин Ю.А., Крелевец А.А., Чижик А.С. Микро и макроэлементы в питании / М.: Дели плюс. - 2012 г. - 224 с.